

Réserve naturelle de Chavanne

*Une toute nouvelle réserve au service de la biodiversité
Een gloednieuw reservaat ten dienste van de biodiversiteit*

1. La restauration du site par le projet LIFE « Ardenne liégeoise »

Avant la création de la réserve, le site était menacé par l'enrésinement du fond de la vallée ainsi que par la recolonisation de feuillus sur les prés abandonnés. D'origine exotique, l'épicéa est bien adapté au climat ardennais. Il possède par ailleurs un grand pouvoir de dispersion et si on n'y veille pas, ses semis peuvent facilement prendre beaucoup de place et notamment celle des milieux ouverts. Au total, 4 hectares d'épicéas ont été coupés dans le cadre du projet LIFE afin de laisser place à une forêt feuillue indigène spontanée. Il faudra cependant attendre plusieurs dizaines d'années avant de pouvoir admirer à nouveau ce paysage, la nature a besoin de temps !

Mise à blanc d'épicéas et paysage du sol

2. Une nouvelle réserve naturelle domaniale

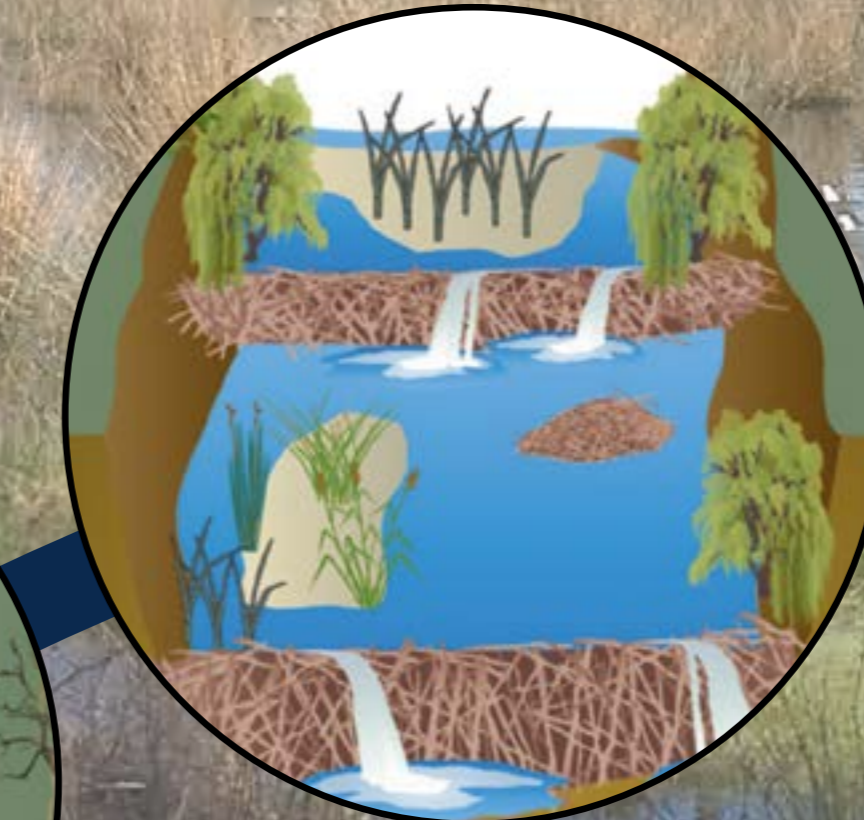
La réserve a été créée de toutes pièces dès 2013 grâce aux achats du projet LIFE Ardenne liégeoise. Fin 2018, ce site couvrait plus de 8 hectares, achetés grâce à la participation de 12 propriétaires privés sur ce lieu. La zone d'achat n'a pas été choisie par hasard. En effet, plusieurs espèces d'oiseaux d'intérêt y nichent comme par exemple le Milan royal, le Torcol fourmilier ou la Pie-grièche grise. Notons également la présence du Nacré de la bistorte, petit papillon qui se nourrit exclusivement de bistorte et dont les populations ont fortement chuté.

*Pie-grièche grise
Klapekster
Lanius excubitor*

3. Le pâturage au service de la biodiversité

Pour conserver de façon durable les prairies humides, un enclos de pâturage a été installé afin d'y accueillir des bovins. Ces nouveaux locataires, en nombre limité, ont comme mission de maintenir le milieu ouvert en broutant la végétation et les semis ligneux, empêchant ainsi la forêt de s'installer, tout en n'exerçant pas une pression trop forte pour laisser les plantes typiques se développer. Si besoin, leur travail pourra être complété par une fauche de la régénération ligneuse qui n'aura pas été mangée.

Illustrations : Michael Pollock

1. Herstel van de site door het LIFE-project 'Ardenne liégeoise'

Voordat er sprake was van het reservaat werd de site bedreigd door de aanplanting van naaldbomen in de vallei en de rekolonisatie van loofbomen op de verlaten weides. De spar heeft zich uitstekend aan het Ardense klimaat aangepast. Hij verspreidt zich bovendien erg gemakkelijk en als hij niet in de gaten wordt gehouden, kan hij open ruimtes haast helemaal inpalmen.

In het kader van het LIFE-project werden in totaal 4 ha sparren gekapt om het inheemse loofbos terug in ere te herstellen. Het zal echter nog tientallen jaren duren vooraleer het nieuwe landschap zal verschijnen. De natuur heeft immers wat tijd nodig!

2. Een nieuw domaniaal natuureservaat

Het reservaat werd vanaf 2013 uitgebouwd dankzij de aankopen van het LIFE-project 'Ardenne liégeoise'. Eind 2018 was de site maar liefst 8 ha groot, mede dankzij de steun van twaalf privé-eigenaars op de locatie. De aangekochte gebieden werden overigens niet lukraak gekozen. Ze bieden onderdak aan een aantal belangrijke vogelsoorten zoals de rode wouw, de draaihals en de klapekster. Daarnaast is de aanwezigheid van de ringoogparelmoervlinder zeker het vermelden waard. Die kleine vlindersoort, waarvan de populatie de laatste jaren sterk gedaald is, voedt zich uitsluitend met adderwortel.

3. Weilanden ten dienste van de biodiversiteit

Om de vochtige graslanden op een duurzame manier in stand te houden, werd er een afgebakend terrein voor runderen aangelegd. Die nieuwe bewoners moeten het gebied open houden door de beplanting en houtachtige zaailingen af te grazen. Zo krijgt het bos geen kans om te groeien. Indien nodig kunnen de niet-afgegraasde scheuten gemaaid worden.

4. De bever, een onvoorziene bondgenoot

Dit zoogdier heeft de unieke eigenschap om de omgeving waarin hij vertoef aan te passen en zo in zijn behoeftes te voorzien. Het dier bouwt dammen, knabbelt aan planten in de omgeving en knaagt zelfs bomen om. Het is dan ook niet altijd eenvoudig om met de mens samen te leven ...

Door dammen te bouwen stroomt het water minder snel en worden de omliggende vlaktes deels onder water gezet. Op die manier ontstaan er gebieden met stilstaand water die voorheen nog niet bestonden. Deze vochtige habitat trekt tal van andere diersoorten aan zoals bepaalde vogels, waaronder de ijsvogel en de watersnip, libellen, amfibieën en zelfs vleermuizen! Zelfs nadat een dam verlaten is, kunnen er nog vochtige graslanden met bijzonder interessante vegetatie ontstaan.

Loge de blonche - Witte veldbies - Luzula luzuloides

*Nacré de la Bistorte
Ringoogparelmoervlinder
Botania eunomia*

Milan royal - Rode wouw - Milvus milvus

*Torcol fourmilier
Draaihals
Jynx torquilla*

*Pie-grièche écorcheur
Gruuwe klauwier
Lanius collurio*

Photo : F. Renard

Le projet LIFE Ardenne liégeoise n'aurait pas été possible sans certains partenaires de taille; La Commission européenne et la Région wallonne, participant respectivement à 50% et 47% du budget total, mais aussi le groupe Spa-Monopole assurant le reste du budget et l'ASBL Domaine de Bérinzenne, quartier général de l'équipe responsable du projet.

Het LIFE-project « Ardenne liégeoise » zou niet mogelijk geweest zijn zonder de hulp van sommige belangrijke partners. De Europese Commissie en het Waalse Gewest zorgden respectievelijk voor 50% en 47% van het budget. De rest van het budget komt van de groep Spa-Monopole en de vzw « Domaine de Bérinzenne », die instaat voor de huisvesting van het projectteam.

Projet LIFE Ardenne liégeoise

Photos, sauf mention contraire : équipe LIFE Ardenne liégeoise - Texte et infographie : asbl Domaine de Bérinzenne 2019
Pour toute information : Service public de Wallonie - Département de la Nature et des Forêts - Cantonement de Marche-en-Famenne : 084/22.03.46